

EHDOTUS KORKEAKOULUJEN VUODEN YRITTÄJYYSTEOKSI:

Osaamissijoitukset päämääränä Globaali VentureLab

Liiketaloustiede on umpikujassa. Se ei nykyisellään kykene tuottamaan tietoyhteiskunnan edellyttämää integroitua liiketoimintaosaamista. Ei Suomessa eikä muualla. Määrää painottavien, perinteistä siiloutumista pönkittävien tulosmittarien ja ahtaiden virkakäytäntöjen ansios- ta yritysjohtajien kanssa verkottuminen on pois opetukselta ja opetus pois tutkimukselta, tu- loksenteolta. Koko yhteiskunta on vakavan haasteen edessä. Nykymenolla ”johtamisen tule- vaisuus” (Hamel 2007) on synkkä. Uudistuminen edellyttää mm. tutkimuksen, opetuksen ja yritystoiminnan toisiinsa integroivia poikkitieteellisiä Living Lab -alustoja, jotka kannustavat tutkijoita, opiskelijoita ja yritysjohtajia yrittäjäkumppanuuteen.

Riskinotto

Olemme 2007 alkaen konseptoineet yliopistollista kasvuyritystoiminta-alustaa teknologia- liiketoiminta- (TLT) (<http://www.jyu.fi/econ/oppiaineet/teknologia liiketoiminta>) opetuksen pe- rustalle. Rehtorin ja muiden vaikuttajien kannustamana olemme asettaneet päämääräksi toi- mintamallin, joka kannustaisi erityisesti liiketaloustieteilijöitä aktiivisempiin rooleihin suh- teessa yrityksiin ja muihin tieteenaloihin. On ollut alusta asti selvää, että pelkkä uuden toimin- tamallin konseptointi edellyttää virkatyön ja virkamenettelyjen vaatimukset ylittävää intensi- teettiä ja riskinottoa. Panosten on tiedetty menevän hukkaan ilman uutta yksityistä rakennetta, joka mahdollistaa ja palkitsee ”virkatyön rinnalla yrittäjyyden”.

Työhömme on kuluneen vuoden aikana omilla ”osaamissijoituksillaan” vapaaehtoisesti osal- listunut 14 kollegaa (yli oppiaine- ja tiedekuntarajojen), 67 TLT-opiskelijaa ja 20 yritys- kumppania – eli yhteensä meillä on ollut 101 ”kanssayrittäjää”. Kollegamme ovat liikku- neet ”epämukavuusalueille”, venyttäneet päiväänsä ja laajentaneet agendojaan. Opiskelijat ovat houkuttautuneet alueelle, jossa opintopisteet ovat tavanomaista tiukemmassa ja kanssa- käyminen opettajien ja yritysten kanssa totuttua tiiviimpää. Yrityskumppaneiksi lähteneet ovat laittaneet mm. brändinsä likoon ja useassa tapauksessa lisäksi paitsi omaa aikaansa, myös riihikuivaa rahallista panosta.

Kyse ei ole ollut talkoista, vaan tavoitteellisen markkinaehtoisesta, rohkeasta, yhteisöllisestä yrittäjyysteosta. Jokainen kanssayrittäjä on ottanut riskiä investoimalla omaa osaamispanos- taan (ilman välitöntä erillistä korvausta), kukin hieman erilaisen ”ROI:n” (sijoitetun pääoman tuoton) toivossa. Osaamissijoitusten avulla on kenties näkyvimpänä osana tätä prosessia mm.

- järjestetty EBRF 2007 (www.ebrf.fi) ja V2C Forum 2007+2008 (www.v2c.info),
- koordinoitu Venture Cup -toimintaa (www.venturecup.fi) JKL:n seudulla 2007 alkaen,
- saatu käyntiin kasvuyritystoiminnan tutkimushankkeet, joiden volyyymi ylittää pian 1Me,
- syksyllä 2008 käynnistymässä TLT-sivuainekokonaisuuden sisarohjelma palveluliiketoiminta (PLT) (<http://www.jyu.fi/econ/oppiaineet/plt>), joka tarjoaa liiketoimintosaamista humanisteille.

Innovatiivisuus ja muutosvoima

Osaamissijoitukset ovat tuottaneet globaalin VentureLab-vision (ppt liitteenä). Kyseessä on visio globaalisti verkottuneesta ("Human+Technology+Business") kasvuyritystoimintalustasta, josta

- (i) **yrityskumppanit** saavat tuoreita ajatuksia – ja osaamissijoituksia – opiskelijoilta, tutkijoilta ja toisiltaan mm. liiketoiminnan mallintamiseen,
- (ii) **opiskelijat** saavat inspiroivan oppimisympäristön oppia, kokemusta yritystoiminnasta ja uuden aikakauden yrittäjyydestä sekä kansainvälisesti arvostetun opintomeriitin ja
- (iii) **tiedeyhteisö** saa ainutlaatuisen tutkimisympäristön liiketaloustieteen uudistamiseksi ja (opiskelijoiden tavoin) korotettua intensiteettiä vastaavan ansaintamahdollisuuden.

Kyseessä on institutionaalisen innovaatiojärjestelmän "vaihtoehtoinen energialähde", jonka metaforana on tuulivoimala. Siinä on kolme lapaa – tutkimus, opetus ja 3. tehtävä – joiden on pyrittävä yhtäaikaan. Opiskelu tapahtuu elävissä yritystilanteissa, jotka parhaimmillaan ovat tutkimusta. Jyväskylään rakentuvan pilotin ulkomaiset yliopistokumppanit ovat IIT Kharagpur (Intia) ja UC Berkeley (USA), jossa on jo toteutuksessa Globaalin VentureLabin toiminnallinen esikuva (<http://cet.berkeley.edu/>) ja jossa toinen tämän ehdotuksen laatijoista on juuri aloittanut vierailevan tutkijan puolivuotisen pestin.

Kolmantena innovatiivisuutta ja muutosvoimaa edustavana "kolmiyhteytenä" yliopiston kolmen tehtävän ja kolmen mantereen rinnalla "tuulivoimalassa" on poikkitieteellisyys. Jyväskylän yliopiston historiallisen humanistisen ("Human") juuren rinnalle on jo 10-15 vuoden ajan ollut noussussa teknologia ("Human Technology"). Globaalin VentureLabin myötä yhtälöön nousee liiketoimintaosaaminen: ("Human+Technology+Business").

Johtajuus

Integroidun liiketoimintaosaamisen tuottaminen edellyttää perinteisten siilojen särkemistä, "tutkimustaloudellista" riskinottoa, aitoa poikkitieteellisyyttä ja omien rajojen koettelua. Sitä ei voi luoda (kokonaan) ilman tutkijoiden (ja opiskelijoiden) omaa osallistumista yritystoimintaan. Globaaliin VentureLab-visioon johtaneet osaamissijoitukset ovat tietoyhteiskunta-ajan yrittäjyysteko.

Niiden takana on paitsi valmiutta korotetun intensiteetin vaatimaan toimintaan, myös uskoa uuden toimintamallin tuottamiin ansaintamahdollisuuksiin, jotka kompensoivat osaamissijoituksiin liittyvät riskit. Globaali VentureLab jää kuitenkin pelkäksi teoriaksi ilman aidosti markkinaehtoisen toiminnan mahdollistavaa yksityistä rakennetta, jonka instrumentointi on alustan luomisprosessin seuraava suuri haaste.

Vuoden yrittäjyysteko -palkinto osaamissijoituksille olisi merkittävä julkinen noteeraus paitsi kasvuyritystoimintalustan rakentajille, myös kaikille tutkijoiden, opiskelijoiden ja yritys-edustajien yrittäjäkumppanuutta edistäville ja kansayrittäjyyttä virka- ja palkkatyön rinnalle nostaville tahoille. Se osoittaisi johtajuutta myös palkinnon myöntäjiltä.